

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponentský*

Autor/ka práce: Kryštof Hanzlík

Název práce: *Konstruování kontinuity racionální a morální dimenze hodnoty v rámci expertních institucí: Příklad institucionálního režimu hodnoty očkování proti infekčním chorobám*

Vedoucí práce: Karel Čada

Oponent: Dino Numerato

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce by mohl být lépe a dříve definován. Autor v úvodu trochu krkolomně píše o tom, že bude *konstruovat „rámec institucionálního režimu hodnoty očkování“*. Co znamená institucionální, co je režim, co jeho hodnota a co je rámec si ale čtenář uvědomí až o něco později. Práce je výborně strukturována (což bohužel, jak píše níže, není zřejmé při první čtení) a argument se postupně rozvíjí od úvodního kontextuálního vymezení problému až po jeho analytické uchopení.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autor se opírá o dostatek relevantní, primárně cizojazyčné literatury.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Práce je primárně teoretická a esejistická, takže je těžké takový aspekt posoudit. Autor nicméně zmiňuje: *„v rámci konstrukce institucionálního režimu hodnoty očkování vycházím ze souboru výpovědí, v němž jsou zahrnuty odborné publikace věnované očkování a některá oficiální vyjádření představitelů odborné veřejnosti.“* Není ale zřejmé, jak autor tento soubor výpovědí tvořil a na základě jakých kritérií do něj byly výpovědi vybrány. Otázkou potom je, do jaké míry je autorova *konstrukce institucionálního režimu hodnoty očkování* v empirickém slova smyslu úplná.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Když si dá čtenář práci, tak klíčovou argumentaci rozklíčuje a zjistí, že text je velmi sevřený a že téměř každá pasáž, která se v textu objevuje, má pro budování hlavního argumentu význam. Ale dá to opravdu práci. To souvisí s již zmíněným problémem, který se týká strukturace práce.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Jednoznačně ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Poměrně dlouhý a komplikovaný název, a to *Konstruování kontinuity racionální a morální dimenze hodnoty v rámci expertních institucí: Příklad institucionálního režimu hodnoty očkování proti infekčním chorobám*, naznačil, že diplomová práce bude nelehké čtení. Její obsah to jen potvrdil. Vyjadřování autora je v řadě míst těžkopádné, těžce srozumitelné až nesrozumitelné. Podmět a předmět některých vět není zcela zřejmý, byť opakované čtení většinou napomůže daný problém překonat. To může být tím, že podmět a předmětem ve vysoce abstraktním výkladu nepředstavují sociální aktéři, experti či lékaři, ale zejména klasifikace, hodnoty, režimy, systémy. V textu například čteme o tom, jak „*veřejně vystupují expertní instituce*“. Některé věty nedávají smysl, některé jsou nadměrně dlouhé. Jen pro příklad několik citací:

„Nakonec shrnuji, jak jednotlivé prvky tohoto rámce vystupují jako jednotlivé aspekty režimu hodnoty, tedy typy diskursů, z nichž vycházejí vymezení hodnoty očkování, mechanismy a instance vymezování hodnoty, resp. rozlišování norem a odchylek od nich, techniky a procedury používané pro vymezování hodnoty, způsoby sankcionování hodnotu vymezujících mechanismů a instancí a status institucí zmocněných vymezovat hodnotu očkování.“

„Individuální garance hodnoty očkování aspirují na nahrazení institucionálních garancí na základě kritického vymezení hodnoty očkování, tj. negativního normativního hodnocení určitých jeho atributů negativním normativním znaménkem, a současného alternativního vymezení hodnoty péče o zdraví, které specificky převrací či reinterpretuje kritéria hodnoty očkování a uplatňuje je na jiný produkt či praktiku.“

nebo

„V něm jsem se pohyboval s relativní volností mezi různými úrovněmi obecnosti, chvíli jsem se tedy věnoval moderní medicíně, chvíli vědě jako celku, chvíli ochraně veřejného zdraví a očkování proti infekčním chorobám, snažil jsem se nicméně neopouštět základní zarámování produkce expertního vědění, jeho institucionálně situovaných aplikací a veřejného vystupování expertních institucí jako souboru organizovaných aktivit směřujících k vymezování hodnoty jejich produktů a procedur jejich vytváření.“

Problémem jsou formální aspekty práce. Není jasné, jakou citační normu autor používá. Velkým formálním problémem je seznam literatury na konci práce. U některých časopiseckých článků chybí čísla stránek, někdy diplomant uvádí ISSN, někdy *doi*, někdy žádný z těchto dvou údajů. Konzistentní není autor ani v případě knih, pořadí údajů jako je *místo publikace, vydavatelství* či *rok publikace*, stejně jako jejich oddělení (ať už čárkou, středníkem, nebo mezerou) není jednotné. Někdy Kryštof Hanzlík uvádí ISBN, někdy ne.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Velkou předností práce je její teoretická robustnost. S tou ale souvisí konceptuální rozmanitost a nepřehlednost. Autor kumuluje jeden teoretický přístup za druhým (a teď nemám na mysli teoretický přístupy, které jsou součástí analyzovaných *institucionálních režimů hodnoty očekávání*) a čtenář si říká, kdy autor jednotlivé teorie synteticky a explicitně propojí. Diplomant bohužel tuhle práci za čtenáře neudělá. A tak čtenář musí kontinuálně listovat tam a zpět. Příjemným zjištěním je,

že text má svůj řád a jednotlivé myšlenky do sebe skutečně zapadají.

Mimořádně cenné shrnutí hlavních tezí autora představuje tabulka 4.7.1, která popisuje jednotlivé aspekty institucionálního režimu hodnoty očkování. Nejsm si ale jistý, do jaké míry „*expertní doporučení*“, jež jsou často i součástí vědeckých článků (a tudíž i produktů výzkumu, který dle autora představuje racionalitu), představují morální dimenzi.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Kryštof Hanzlík hovoří o „*kontinuitě racionálního a morálního vymezení hodnoty očkování*“. Je ale tato kontinuita empiricky existující, nezávislá na „*rámci*“, který autor „*konstruuje*“?

V tabulce 2.2.1 autor představuje primární a institucionální garance hodnoty (1 a 2). Z výkladu není úplně zřejmé, co má autor na mysli „*institucionální garancí 2*“, tedy garancí, kterou představuje jako „*garanci hodnoty institucí jako garantů hodnoty*“.

Teze o kontinuitě *rationality a morality* je originální. Je však otázkou, do jaké míry nemůžeme hovořit ještě o dalších aspektech, jež nejsou součástí tohoto kontinua, ale které se mohou na institucionálním režimu hodnoty očkování podílet, jako např. *emocionalita*.

Celkové hodnocení práce:

Diplomová práce se zabývá aktuálním, ve veřejné debatě kontroverzním a sociologicky relevantním tématem očkování proti infekčním chorobám. Práci nelze upřít ambice, autorovi jeho nadstandardní teoretickou vybavenost a dovednost postihnout komplexnost zkoumaného fenoménu.

S teoretickými ambicemi ale souvisí i vyšší nároky, jež se, dle mého soudu nepodařilo pokaždé naplnit. A proto navrhuji hodnocení **velmi dobře**. Musím zároveň dodat, že text představuje výborný surový materiál s řadou originálních postřehů, které by autor mohl nadále rozvíjet i nad rámec diplomové práce.

Datum: 14. června 2016

Podpis: